

**Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
1997-1998**

**ΑΡΧΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ**

**Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
1997 - 1998**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ**

ΜΑΙΟΣ 2000

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η Αρχή σύμφωνα με τη νομοθεσία που τη διέπει, ενεργεί στα πλαίσια της οικονομικοκοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης και φροντίζει για την προσφορά κατάρτισης σε παγκύπρια κλίμακα.

Η προώθηση της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου, πρέπει να συνάδει με τις ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων, όλων των επαγγελματικών κατηγοριών και τομέων της οικονομίας.

Η παρούσα μελέτη έχει απολογιστικό χαρακτήρα, με κεντρικό σημείο ανάλυσης της προσφοράς της Αρχής, τη γεωγραφική κατανομή.

Σκοπός της μελέτης

Ο βασικός σκοπός της μελέτης είναι η ανάλυση και η εξέταση της γεωγραφικής κατανομής της προσφοράς της Αρχής. Η προσφορά αυτή της Αρχής εξετάζεται με βάση τον αριθμό προγραμμάτων κατάρτισης, τον αριθμό επιχειρήσεων και εργαζομένων που συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης και το ύψος των χορηγιών κατάρτισης.

Έκταση της μελέτης

Η μελέτη καλύπτει όλες τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν με εργοδοτούμενους τους σε δραστηριότητες κατάρτισης το 1997 και το 1998, συμπεριλαμβανομένων των Σχεδίων Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Ενίσχυσης της Υποδομής Κατάρτισης.

Συγκεκριμένα καλύπτει όλες τις δραστηριότητες κατάρτισης, που ολοκληρώθηκαν και πληρώθηκε μέρος ή όλο το ποσό της επιχορήγησης το 1997 και το 1998, σε όλες τις επαρχίες.

Μεθοδολογία

Για τη συλλογή και ανάλυση των στοιχείων της μελέτης χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία και αξιοποιήθηκαν οι δυνατότητες των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων που διαθέτει η Αρχή.

Για την ταξινόμηση των στοιχείων κατά επαρχία, όσον αφορά την κατανομή των επιχειρήσεων, των συμμετεχόντων και της χορηγίας, έγινε με βάση τον κώδικα επαρχίας της επιχείρησης.

Η κατανομή των Μονοεπιχειρησιακών προγραμμάτων έγινε με βάση τη γεωγραφική θέση της επιχείρησης και η κατανομή των Πολυεπιχειρησιακών έγινε με βάση την επαρχία στην οποία υλοποιήθηκε το πρόγραμμα.

Βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Οι πιο σημαντικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα, τα οποία έχουν προκύψει από τη μελέτη, παρουσιάζονται στη συνέχεια:

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα αναφορικά με τις βασικές προσδιοριστικές παραμέτρους των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού

- (i) Η εξέταση της γεωγραφικής κατανομής μιας σειράς παραμέτρων που προσδιορίζουν τις ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού όπως **η ανεργία, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού, ο συνολικός αριθμός επιχειρήσεων και απασχολούμενων** αποτελεί ένα χρήσιμο μέτρο σύγκρισης με τη γεωγραφική κατανομή της προσφοράς κατάρτισης.
- (ii) Από τη μελέτη προκύπτει ότι **η Λευκωσία είχε τα μεγαλύτερα ποσοστά όλων των πιο πάνω παραμέτρων** τόσο το 1997 όσο και το 1998.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη γεωγραφική κατανομή των προγραμμάτων κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού

- (i) **Η πλειοψηφία των προγραμμάτων κατάρτισης έγιναν στην επαρχία Λευκωσίας.** Ειδικά η πλειοψηφία των Μονοεπιχειρησιακών και Πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων τα οποία αποτελούν το μεγαλύτερο όγκο προγραμμάτων κατάρτισης, επίσης έγιναν στη Λευκωσία.

- (ii) Στη Λευκωσία υλοποιήθηκε επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό προγραμμάτων σε βασικούς κλάδους, όπως η Μεταποίηση, οι Κατασκευές, το Εμπόριο και οι Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Ο μεγαλύτερος αριθμός προγραμμάτων στον κλάδο των Ξενοδοχείων/Εστιατορίων, έγιναν στη Λεμεσό.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα σε σχέση με τη γεωγραφική κατανομή της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης

- (i) Το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, τόσο το 1997 όσο και το 1998, προέρχονταν κατά πρώτο λόγο από τη Λευκωσία και κατά δεύτερο λόγο από τη Λεμεσό.
- (ii) Σε σχέση με την ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών των επιχειρήσεων σε κατάρτιση κατά επαρχία και κατά κατηγορία δραστηριότητας κατάρτισης καθώς και κατά κλάδο, η Λευκωσία είχε τη μεγαλύτερη συμμετοχή σε όλους τους κλάδους και στην πλειοψηφία των διαφόρων προγραμμάτων κατάρτισης.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα αναφορικά με τη γεωγραφική κατανομή της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης

- (i) Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης, είχε πρώτα η Λευκωσία και μετά η Λεμεσός. Από σύγκριση των ποσοστών αυτών με τα ποσοστά κατά επαρχία του συνόλου των απασχολουμένων (1995), διαπιστώνεται ότι η Λευκωσία είχε το μεγαλύτερο ποσοστό απόκλισης στη συμμετοχή ατόμων σε κατάρτιση, 21% το 1997 και 19% το 1998. Η Λεμεσός είχε ποσοστό απόκλισης στη συμμετοχή ατόμων κατά -8% το 1997 και κατά -9% το 1998.
- (ii) Διαπιστώθηκε από τη μελέτη ότι η τάση για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης μεταξύ των εργαζομένων ήταν μεγαλύτερη στη Λευκωσία, παρά στις υπόλοιπες επαρχίες.

- (iii) Από εξέταση διαφόρων στοιχείων όπως η κατανομή των συμμετοχών κατά κατηγορία δραστηριότητας κατάρτισης και κατά κλάδο, προκύπτει το συμπέρασμα ότι **η γεωγραφική κατανομή των συμμετοχών εργοδοτούμενων σε κατάρτιση**, πρόσθετα από άλλους παράγοντες, επηρεάζεται σημαντικά από τη **γεωγραφική θέση της αντίστοιχης υποδομής κατάρτισης.**

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη γεωγραφική κατανομή των εισπράξεων του τέλους και των χορηγιών κατάρτισης

- (i) Το μεγαλύτερο ποσοστό του εισπραχθέντος τέλους κατά την εξεταζόμενη περίοδο **προήλθε από εργοδότες της επαρχίας Λευκωσίας.** Ταυτόχρονα, το μεγαλύτερο μέρος της χορηγίας για συμμετοχή σε κατάρτιση, κατευθύνθηκε προς επιχειρήσεις επίσης της Λευκωσίας.
- (ii) Οι επαρχίες Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου (το 1998) πήραν κάπως μεγαλύτερο ποσοστό χορηγίας (1%-3%) από το ποσοστό εισπραχθέντος τέλους κατάρτισης. Οι υπόλοιπες επαρχίες πήραν λιγότερη επιχορήγηση (-1%) σε σχέση με το τέλος που προήλθε από αυτές.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη γεωγραφική κατανομή της προσφοράς των Σχεδίων Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Υποδομής Κατάρτισης

- (i) Διαπιστώνεται και στα δύο Σχέδια μια **συγκέντρωση των επιχειρήσεων που συμμετείχαν, στην επαρχία Λευκωσίας και στην επαρχία Λεμεσού,** όσον αφορά το Σχέδιο Συμβουλευτικών Υπηρεσιών. Η γεωγραφική κατανομή της χορηγίας από τη συμμετοχή και στα δύο Σχέδια ήταν ανάλογη με τη γεωγραφική κατανομή των επιχειρήσεων.

Πορίσματα

1. Συνεκτιμώντας όλα τα στοιχεία της μελέτης **δε φαίνεται να προκύπτουν μόνιμες και σοβαρές στρεβλώσεις** στη γεωγραφική κατανομή των δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Εντούτοις, εντοπίζονται **κάποιες ανισορροπίες σε επαρχιακό επίπεδο** αναφορικά με την εμπλοκή της Λευκωσίας στις δραστηριότητες κατάρτισης, συγκριτικά με την εμπλοκή των άλλων επαρχιών.
2. Διαπιστώθηκε από τη μελέτη **άμεση συσχέτιση της ποσοστιαίας κατανομής των επιχειρήσεων και των συμμετοχών απασχολουμένων** σε προγράμματα κατάρτισης, κατά κατηγορία κατάρτισης και επαρχία, **με τη γεωγραφική θέση της αντίστοιχης υποδομής κατάρτισης.**
3. Από τα στοιχεία της μελέτης προκύπτει εντονότερη τάση για συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης μεταξύ των εργαζομένων της επαρχίας Λευκωσίας. Επίσης εντοπίζεται μεγαλύτερη τάση για κατάρτιση μεταξύ των ανδρών καθώς και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για κατάρτιση στον τομέα της τεχνολογίας.
4. **Όσον αφορά την κατανομή κατά επαρχία, του τέλους κατάρτισης και της χορηγίας κατάρτισης, περίπου παρουσιάζεται μια ισορροπημένη εικόνα.** Σημειώνεται όμως ότι το στοιχείο αυτό απλώς αποτελεί μια γενική ένδειξη. Η κατανομή του τέλους καθορίζεται από διαφορετικούς παράγοντες από αυτούς που προσδιορίζουν την κατανομή της χορηγίας κατάρτισης.
5. Ενώ οι περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά την εξεταζόμενη περίοδο, είχαν μέγεθος λιγότερο από 10 άτομα, το **μεγαλύτερο ποσοστό χορηγίας διοχετεύθηκε κυρίως σε επιχειρήσεις με μέγεθος 100 άτομα και άνω.**
6. Με βάση τα στοιχεία της έρευνας, προκύπτει ότι υπάρχουν **σημαντικά περιθώρια προώθησης και επέκτασης του**

Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και στις άλλες επαρχίες, εκτός της Λευκωσίας και της Λεμεσού. Αυτό θα επιφέρει μεγαλύτερη γεωγραφική ισοκατανομή του οφέλους που προκύπτει στις επιχειρήσεις από τη συμμετοχή τους στο Σχέδιο.

7. Με βάση τις πληροφορίες της μελέτης, προκύπτει επίσης κάποια **συγκέντρωση των συμμετοχών στο Σχέδιο Ενίσχυσης της Υποδομής**, στη Λευκωσία και στον κλάδο των Υπηρεσιών. Επομένως φαίνεται η ανάγκη για προβολή και προώθηση του Σχεδίου σε όλες τις επαρχίες ώστε να προκύψει ισορροπημένη συμμετοχή τόσο γεωγραφική όσο και κλαδική.

Εισηγήσεις

Οι εισηγήσεις που διατυπώνονται πιο κάτω, στοχεύουν στην εξισορρόπηση σε μεγαλύτερο βαθμό, της γεωγραφικής κατανομής των δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

Εξέταση των δυνατοτήτων δημιουργίας, ενίσχυσης ή ενεργοποίησης πρόσθετης υποδομής κατάρτισης

Με δεδομένο ότι η ύπαρξη ενεργοποιημένης υποδομής κατάρτισης επηρεάζει θετικά στη δημιουργία προσφοράς κατάρτισης και ταυτόχρονα στην εκδήλωση ζήτησης για κατάρτιση, προτείνεται η εξέταση κατά επαρχία των δυνατοτήτων της υφιστάμενης υποδομής. Στη συνέχεια θα πρέπει να αναληφθούν από κοινού πρωτοβουλίες σε συνεργασία με διάφορους φορείς, ώστε **να ενισχυθεί ανάλογα η υποδομή κατάρτισης κατά επαρχία.**

Αύξηση της συνειδητοποίησης της σημασίας της συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης

Με στόχο τη μεγαλύτερη συνειδητοποίηση της σημασίας της κατάρτισης και της ανάγκης για συνεχή επιμόρφωση, **προτείνεται η ανάληψη από την Αρχή, προγραμματισμένης εκστρατείας σε όλες τις επαρχίες, σε συνεργασία με άλλους φορείς**, όπως τα Επαρχιακά ΕΒΕ, τις Κλαδικές και Τοπικές Εργοδοτικές Οργανώσεις, τις Συντεχνίες και τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας.

Επανεξέταση του θέματος ένταξης αυτοεργοδοτούμενων στις δραστηριότητες της Αρχής

Η δυνατότητα επιλεκτικής ένταξης αυτοεργοδοτούμενων στο **σύστημα κατάρτισης της Αρχής** και η επιχορήγηση της συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης, είναι πρόδηλο ότι θα αυξήσει γενικά τις συμμετοχές σε δραστηριότητες κατάρτισης. Αναμένεται ότι αύξηση των συμμετοχών σε κατάρτιση, θα επιφέρει και **γεωγραφική ανακατάταξη της κατανομής των συμμετοχών**, αφού σημαντικοί αριθμοί αυτοεργοδοτούμενων ανήκουν σε κλάδους οι οποίοι έχουν αριθμητική ισχύ μεγαλύτερη σε άλλες επαρχίες εκτός της Λευκωσίας. Τέτοιοι κλάδοι είναι το Εμπόριο, τα Ξενοδοχεία/Εστιατόρια και οι Μεταφορές.

Περαιτέρω ενίσχυση και προώθηση των Σχεδίων Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Ενίσχυσης της Υποδομής Κατάρτισης

Προτείνεται η περαιτέρω ενδυνάμωση και προώθηση των δύο Σχεδίων, στα πλαίσια μιας **αποκεντρωμένης εκστρατείας ενημέρωσης και προβολής των Σχεδίων**. Αναμένεται ότι αυτό θα επιφέρει βελτίωση της γεωγραφικής κατανομής της προσφοράς κατάρτισης της Αρχής.

Επίσης, προτείνεται η ενδυνάμωση του Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, με παράλληλο Σχέδιο, το οποίο θα απευθύνεται στις μικρότερες επιχειρήσεις. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της συμμετοχής των μικρών επιχειρήσεων σε δραστηριότητες κατάρτισης καθώς και βελτίωση της κατανομής των χορηγιών μεταξύ μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ)
Αναβύσσου 2, 2025 Στρόβολος, Τ.Θ. 25431, 1392 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλέφωνο: 22515000, Τηλεομοιότυπο: 22496949
Ιστοσελίδα: www.hrdauth.org.cy Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: hrda@hrdauth.org.cy